

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1933-1934	N° 120		ZITTINGSJAAR 1933-1934
PROPOSITION DE LOI, N° 220 (1932-1933)	SÉANCE du 15 Février 1934	VERGADERING van 15 Februari 1934	WETSVOORSTEL, N° 220 (1932-1933)

**PROPOSITION DE LOI
ORGANISANT UN MORATOIRE HYPOTHÉCAIRE**

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (¹),
PAR M. **MICHAUX**.

MADAME, MESSIEURS,

Saisie de plusieurs propositions de loi relatives au régime hypothécaire, la Chambre a confié à une commission spéciale l'étude de ces différentes propositions, dues à l'initiative parlementaire.

Cette commission spéciale a tenu de nombreuses réunions, sans négliger d'ailleurs de prendre contact avec le Gouvernement, qui voulut bien se faire représenter aux séances à de multiples reprises.

Les problèmes que soulèvent les propositions déposées sont d'une réelle complexité et d'une extrême importance; aussi est-ce avec la plus grande prudence que la commission en aborde l'examen.

Touchant de très près au problème général du crédit, ces divers projets de loi peuvent avoir de profondes répercussions; il faut donc se garder de solutions hâtives ou brusquées qui risqueraient de rompre définitivement un équilibre financier de plus en plus nécessaire à la paix publique.

Le problème de la réorganisation de notre régime hypothécaire est néanmoins posé, et c'est heureux. D'une collaboration intense entre le Gouvernement, les auteurs des projets et la commission spéciale, sortira à coup sûr une proposition qui, tout en tenant compte des exigences de la technique hypothécaire, mettra définitivement un terme à des agissements troublant gravement l'ordre public.

A raison du caractère de particulière urgence qu'il présente, la commission a décidé de faire un sort spécial au projet de moratoire hypothécaire déposé par MM. M.-H. Jaspas et consorts, et la commission a

(¹) La Commission était composée de MM. Hallet, *président*; Borginon, Carton de Tournai, Collard, De Schryver, De Winde, Lepage, Maistriau, Marquet, Michaux, Sinzot et Van Hoeylandt.

**WETSVOORSTEL TOT INRICHTING
VAN EEN HYPOTHECAIR MORATORIUM**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (¹), UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER **MICHAUX**.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Daar verscheidene wetsvoorstellen betreffende het hypotheekstelsel ingediend werden, heeft de Kamer aan een bijzondere commissie de studie opgedragen van die onderscheidene voorstellen welke aan het parlementair initiatief te danken zijn.

Deze bijzondere commissie heeft talrijke vergaderingen gehouden en is in voeling getreden met de Regeering welke zich herhaaldelijk heeft laten vertegenwoordigen op deze vergaderingen.

De door de voorstellen opgeworpen vraagstukken zijn werkelijk ingewikkeld en in hooge mate belangrijk; ook heeft de commissie met de grootste omzichtigheid het onderzoek er van aangevat.

Daar zij in nauw verband staan met het algemeen kredietvraagstuk, kunnen zij verstrekkende gevolgen hebben. Men moet zich dus hoeden voor overijlde of plotselinge oplossingen waardoor een financieel evenwicht, dat hoe langer hoe noodiger is voor den openbaren vrede voorgoed zou kunnen verstoord worden.

Desondanks, wordt het vraagstuk van de herinrichting van ons hypotheekstelsel gesteld en dat is maar goed ook. Uit het innig overleg tusschen de Regeering, de indieners der voorstellen en de bijzondere commissie zal, ongetwijfeld, een voorstel ontstaan hetwelk, zonder afbreuk te doen aan de eischen van de hypotheektechniek, voorgoed een einde zal maken aan handelingen welke de openbare orde in ernstige mate verstoren.

Wegens zijn uiterst dringenden aard, heeft de commissie besloten een uitzondering te maken voor het voorstel inzake een hypothecair moratorium, ingediend door de heeren M.-H. Jaspas c.s., en er, zon-

(¹) De Commissie bestond uit de heeren Hallet, *voorzitter*; Borginon, Carton de Tournai, Collard, De Schryver, De Winde, Lepage, Maistriau, Marquet, Michaux, Sinzot en Van Hoeylandt.

estimé au surplus qu'il y avait lieu de rapporter spécialement ce projet, sans attendre la fin des travaux.

L'auteur principal de la proposition eut l'occasion de souligner devant la commission les raisons majeures qui l'ont amené à faire usage de son droit d'initiative. A la dépréciation considérable de la valeur immobilière, s'ajoutait le malaise provoqué par l'incertitude de la jurisprudence relative à l'application de l'article 1244 du Code civil; avec comme conséquence les décisions contradictoires, un malaise accentué et un découragement profond.

La commission fut rapidement d'avis pourtant que le projet présenté dépassait le but à atteindre.

Les conséquences d'un moratoire et la suspension pure et simple des effets de la clause de voie parée pendant trois ans menaçaient d'être très préjudiciables à l'ensemble des citoyens, aussi l'auteur du projet et les membres de la commission estimèrent-ils qu'il importait de ramener la proposition dans de justes limites.

Avant d'établir son contre-projet, la commission eut à fixer son opinion sur les deux problèmes suivants :

1° Les termes et délais que le juge peut accorder au débiteur malheureux et de bonne foi sont-ils applicables lorsque l'obligation a son origine dans un contrat avec affectation hypothécaire?

2° Plus particulièrement, termes et délais peuvent-ils être sollicités par le débiteur aux prises avec un créancier en droit de se prévaloir de la clause de voie parée?

Ces deux questions apparurent comme singulièrement controversées et la persistance de ces controverses ne cessant de créer des inégalités choquantes, il importe d'y mettre un terme.

Votre commission a estimé à l'unanimité qu'il y avait lieu de clore sans retard cette controverse, et à l'unanimité encore, elle a décidé d'étendre les termes et délais aux obligations résultant d'une convention authentique, même si le créancier se trouve en droit de se prévaloir de la clause de voie parée.

Ces décisions prises, se posait alors la question de savoir s'il suffisait purement et simplement de compléter l'article 1244 du Code civil dans le sens de la décision intervenue. C'était l'avis de quelques membres de la commission, mais la majorité de celle-ci, à raison de la matière et des circonstances spéciales dans lesquelles se posait la question des termes et délais, estima que les dispositions à adopter devaient faire l'objet d'une loi particulière.

Lorsqu'il s'agira de se prononcer sur le remboursement du principal de la dette, il faudra envisager

der het einde van haar werkzaamheden af te wachten, een afzonderlijk verslag over uit te brengen.

De hoofdindieners van het voorstel heeft de gelegenheid gehad, ten overstaan van de commissie, de beweegredenen uiteen te zetten, waarom hij gebruik gemaakt heeft van zijn recht van initiatief. Bij de aanzienlijke vermindering van de waarde der onroerende goederen, is de onzekerheid van de rechtspraak bijgekomen inzake de toepassing van artikel 1244 van het Burgerlijk Wetboek, wat aanleiding geeft tot tegenstrijdige beslissingen, een toenemend onbehaaglijk gevoel en groote ontmoediging.

De commissie was het echter spoedig er over eens, dat het ingediend voorstel verder strekt dan het te bereiken doel.

De gevolgen van een moratorium en de eenvoudige schorsing van de uitwerkselen van het beding van dadelijke uitwinning, gedurende drie jaren, dreigden voor iedereen uiterst schadelijk uit te vallen. De indieners van het voorstel en de leden der commissie waren dan ook van meening, dat het voorstel binnen rechtvaardige perken moest teruggebracht worden.

Vooraleer haar tegenontwerp uit te werken, moest de commissie zich een oordeel vormen over de twee volgende vraagstukken :

1° Is het uitstel dat de rechter mag toestaan aan den ongelukkigen te goeder trouw, schuldenaar toepasselijk wanneer de verplichting haar oorsprong heeft in een met hypotheek bezwaarde overeenkomst?

2° Meer in het bijzonder, mag uitstel aangevraagd worden door den schuldenaar die tegenover een schuldeischer staat, die zich beroepen mag op het beding van dadelijke uitwinning?

Daar beide vragen aanleiding blijven geven tot velerlei betwisting en tot schromelijke ongelijkheden, moet er een einde aan gemaakt worden.

Uwe commissie was eenparig van oordeel dat deze twistvraag zonder verwijl moest afgesloten worden en, eveneens eenparig, heeft zij besloten het uitstel uit te breiden tot de verplichtingen voortvloeiende uit een authentieke overeenkomst, zelfs wanneer de schuldeischer gerechtigd is zich te beroepen op het beding van dadelijke uitwinning.

Die beslissingen genomen zijnde, diende de vraag gesteld, te weten of het alleen genoegzaam was met artikel 1244 van het Burgerlijk Wetboek aan te vullen, in den zin van de gevallen beslissing.

Zoo oordeelden eenige leden van de commissie doch de meerderheid van deze, wegens de stof en de bijzondere omstandigheden waarin de quaestie van het uitstel werd gesteld, was van oordeel dat de aan te nemen bepalingen het voorwerp van een afzonderlijke wet moesten uitmaken.

Wanneer het zal noodig zijn zich uit te spreken over de terugbetaling van de hoofdsom der schuld,

des délais d'assez longue durée; ne serait-il pas profondément injuste de ne tenir compte que de la situation du débiteur?

Le sursis pour le paiement des intérêts et autres accessoires de la créance pouvant avoir sur ses moyens d'existence une très grave répercussion, ne convient-il pas, là encore, d'avoir égard à la situation du créancier? N'est-il pas aussi d'élémentaire équité de prendre en considération les obligations que le créancier a contractées à raison ou en fonction du contrat pour l'exécution duquel termes et délais sont sollicités?

Votre commission n'a pas manqué non plus de prier son rapporteur de marquer les idées maîtresses qui ont déterminé sa décision.

Il importe de souligner tout d'abord que les termes et délais ne peuvent constituer une règle générale; ce ne peut être que dans des circonstances exceptionnelles qu'ils doivent être accordés, et dans le cas seulement où l'amélioration de la situation du débiteur apparaît comme possible.

Il ne servirait de rien, en effet, de retarder une exécution forcée ou une vente sur voie parée qui, quoi que l'on fasse, finira par devenir inévitable.

Ces sortes de réalisations ayant, à n'en pas douter, la plus fâcheuse influence sur le prix des immeubles, il est prudent de ne les provoquer qu'à bon escient.

L'avilissement du prix des immeubles est en ce moment très inquiétant; ces prix ne dépassent plus guère cinquante pour cent de la valeur réelle de l'expertise.

Des réalisations forcées, trop nombreuses, risquent d'ébranler jusque dans ses fondements le crédit foncier, et de mettre en péril le corps notarial dont, en maintes circonstances, le bailleur meurtri pourrait, s'appuyant sur une jurisprudence établie pour des temps normaux, mettre en cause la responsabilité.

La commission a examiné minutieusement quelle devait être l'importance des délais à accorder au débiteur lorsque, pour des raisons indépendantes de sa volonté et sans que l'on puisse lui reprocher avec raison son imprudence ou son imprévoyance, il se trouve, le terme échu, dans l'impossibilité de rembourser sa dette.

L'opinion fut que le nouveau terme ne pouvait être inférieur à un an, ni supérieur à trois ans, avec faculté pour le juge de prévoir des paiements partiels échelonnés.

Un très large débat fut engagé sur la question des intérêts, la modalité de leur paiement et leur réduction éventuelle.

zal men tamelijk lange termijnen moeten voorzien. Ware het dan niet zeer onbillijk, van slechts rekening te houden met den toestand van den schuldenaar?

Daar het uitstel voor de betaling der interesten en andere gevolgen van de schuldvordering, op zijn bestaansmiddelen een grooten weerslag kan uitoefenen, behoort het dan, in dit geval, ook niet van den toestand van den schuldeischer in aanmerking te nemen? Is het dan ook niet van allereerste rechtvaardigheid, dat men de verplichtingen in aanmerking neme, door den schuldeischer op zich genomen wegens of naar aanleiding van de overeenkomst voor welker uitvoering om uitstel wordt verzocht.

Uwe commissie heeft evenmin, nagelaten haar verslaggever te verzoeken de leidende gedachten op te teekenen, welke hare beslissing heeft ingegeven.

Vooreerst dient aangestipt, dat het uitstel niet als algemeene regel mag gelden; slechts, in uitzonderlijke omstandigheden, mag het toegestaan worden, en slechts in geval er mogelijkheid voor beternis bestaat in den toestand van den schuldenaar.

Het zou inderdaad nutteloos zijn, eene gedwongen tenuitvoerlegging of een verkoop zonder vonnis te verdagen die, in elk geval, toch onvermijdelijk zal worden.

Daar dergelijke verwezenlijkingen ongetwijfeld den ongunstigsten invloed hebben op de waarde der onroerende goederen, is het voorzichtig dat men ze slechts met volle zekerheid veroorzake.

De prijsverlaging der onroerende goederen is, voor 't oogenblik zeer onrustwekkend; die prijzen bereiken nog amper de helft van de werkelijke door deskundigen vastgestelde waarde.

Moesten de gedwongen verkoopen te talrijk voorkomen, dan zouden zij het grondkrediet tot in zijne grondvesten aan 't wankelen kunnen brengen en aldus het notarieel korps in gevaar brengen doordat, in vele gevallen, de benadeelde geldschietser de verantwoordelijkheid zou kunnen inroepen, zich steunende op de voor normale tijden geldende rechtspraak.

De commissie heeft nauwkeurig onderzocht in welke mate uitstel aan den schuldenaar zou mogen verleend worden, wanneer hij, om van zijn wil onafhankelijke redenen en zonder dat men hem, met reden, zijn onvoorzichtigheid of zijn gebrek aan vooruitzicht zou kunnen verwijten, zich, op den vervaldag, in de onmogelijkheid bevindt zijne schuld terug te betalen.

De algemeene opvatting was, dat het nieuw uitstel niet minder dan een jaar mocht bedragen, noch langer dan drie jaar, mits aan den rechter de bevoegdheid te verleen, gedeeltelijke periodieke afbetalingen te voorzien.

Een nitgebreide bespreking werd gevoerd over de quaestie van den rentevoet, de wijze van betaling der interesten en hunne gebeurlijke vermindering.

Votre Commission estima que le problème de la réduction des intérêts devait être réservé, pour être traité lors de l'examen des deux projets à portée financière dont la Commission est saisie.

Ce n'est donc que par le moyen des termes et délais que le débiteur pourra être aidé, si la charge des intérêts pèse trop lourdement sur lui. Cette aide, on l'envisage comme possible, soit par un report total ou partiel sur une ou plusieurs échéances annuelles, soit par la faculté accordée au débiteur de se libérer même par fractions mensuelles, qui tout en assurant des rentrées régulières au créancier, permettra au débiteur d'établir son budget en conséquence, et de procéder ainsi à une compression de son genre de vie, et à un réajustement de ses dépenses.

Examinant plus spécialement certains types de contrat de prêt, la Commission fut d'avis que dans certains cas, le poids des charges accessoires liées, dans une mesure plus ou moins large à l'intérêt proprement dit, devait être allégé et qu'il importait de reporter le paiement de ces charges accessoires avant de toucher au taux de l'intérêt.

Ce rapport ne serait pas complet, s'il ne faisait mention de l'importante correspondance et des documents nombreux adressés tant à la Commission qu'au rapporteur; la gravité du problème et le caractère d'urgence qu'il revêt n'en apparaissent que plus clairement.

La Commission eut aussi à fixer ses préférences sur la procédure à prévoir pour l'application de la loi projetée.

Les juristes qui participèrent à la discussion furent d'avis qu'il ne pouvait être question de recourir une fois de plus à l'office des juges de paix. Dans une matière aussi spéciale l'intervention du président du tribunal s'indiquait nettement, d'autant plus que les ordonnances de voie parée sont de sa compétence normale.

Au surplus, la Commission préféra ne pas innover, et reprit pour le cas présent, la procédure appliquée en 1919, pour la révision des contrats conclus avant ou pendant la guerre, et reprise par la suite lors du vote de la loi portant révision des baux à long terme.

Profondément émus par les abus qui se pratiquent en matière hypothécaire, abus qui révèlent des pratiques tenant de l'usure la plus abjecte, les membres de la Commission spéciale furent d'avis qu'une législation établissant le contrôle des sociétés hypothécaires s'imposait, et qu'il y avait lieu d'envisager les mesures à prendre d'urgence relativement aux sociétés organisant la reconstitution de capitaux empruntés à des tiers, sans que les paiements partiels effectués

Uwe commissie was van meening dat het vraagstuk van de vermindering der rente moest voorbehouden worden, om behandeld te worden tijdens het onderzoek der twee ontwerpen van financieelen aard, die bij de commissie aanhangig zijn.

Slechts door het verleen van uitstel, zal de schuldenaar dus kunnen geholpen worden, zoo de last der interesten te zwaar weegt. Deze hulp kan men zich indenken, ofwel door een geheele of gedeeltelijke overbrenging op een meerdere jaarlijksche vervalltermijnen, ofwel door het recht te verleen aan den schuldenaar, zelfs met maandelijksche afkorting te betalen: de schuldeischer zal aldus regelmatig inkomsten hebben en de schuldenaar kan er rekening mee houden bij het opmaken van zijne begroting, zijn levenswijze verminderen en zijn uitgaven aanpassen.

Na sommige types van leeningen in 't bijzonder onderzocht te hebben, was de commissie van meening dat, in sommige gevallen, het gewicht van de bijkomende lasten, in meerdere of mindere mate verbonden aan de eigenlijke rente, moest verminderd worden en dat de betaling van deze bijkomende lasten zou moeten overgebracht worden, vooraleer aan den rentevoet te raken.

Dit verslag zou niet volledig zijn, zoo het geen melding maakte van de omvangrijke briefwisseling en de talrijke stukken gericht zoowel tot de commissie als tot den verslaggever: de ernst van het vraagstuk en zijn hoogdringendheid komen er slechts te klaarder door uit.

De commissie moest insgelijks haar voorkeur bepalen oopens de rechtspleging te voorzien voor de toepassing der ontworpen wet.

De juristen die deelnamen aan de bespreking waren van meening dat er geen sprake van kon zijn nogmaals beroep te doen op de vrederechters. In een stof van zulken bijzonderen aard, was de tussenkomst van den Voorzitter der Rechtbank aangewezen, te meer dan de bevelschriften tot dadelijke uitwinning tot zijn gewone bevoegdheid behooren.

Daarenboven, verkoos de commissie niets nieuws in te voeren, en volgde zij, in het huidige geval, de procedure welke in 1919 werd toegepast, voor de herziening der overeenkomsten aangegeven vóór of gedurende den oorlog, en vervolgens nog aangewend bij de aanneming van de wet tot herziening der verhuuringen op langen termijn.

Ten eerste onder den indruk van de misbruiken die zich op hypothecair gebied voordoen, misbruiken welke een licht werpen op handelingen nauw verwant met den laagsten woekerhandel, waren de leden van de bijzondere commissie van oordeel, dat eene bijzondere wetgeving diende tot stand te komen tot invoering van het toezicht op de hypothecaire vennootschappen; zij waren insgelijks van gevoelen, dat dringende maatregelen dienden getroffen met het

en cours de contrat dans la caisse de ces sociétés soient opposables aux prêteurs.

Devant la gravité de la situation, la Commission estima devoir prendre une première initiative et elle soumit au Ministre compétent, qui voulut bien marquer son accord, un projet de modifications à l'article 1907 c. c., relatif au prêt à intérêt.

C'est donc sur ce double projet que la Commission demande à la Chambre de se prononcer au plus tôt, tout en en recommandant très vivement l'adoption.

A. — **Projet de loi permettant d'accorder termes et délais aux débiteurs hypothécaires.**

Article premier.

Le débiteur hypothécaire, dont la dette résulte d'un acte ou d'une convention antérieure à la publication de la présente loi, peut demander termes et délais pour le paiement du principal, des intérêts et accessoires de la créance, même si le créancier est en droit de se prévaloir de la clause de voie parée.

Art. 2.

Le Tribunal statue en équité. Il tient compte de la situation du créancier comme de celle du débiteur, et prend notamment en considération les engagements que le créancier aurait pu lui-même contracter à raison ou en fonction de la convention examinée.

Le juge statue sur la question des garanties complémentaires à fournir au créancier, si la situation du débiteur le permet.

Art. 3.

Aucune demande de délai fondée sur la disposition précédente n'est reçue devant un tribunal de première instance, qu'après une tentative de conciliation à l'initiative du demandeur en délai.

A cet effet, ce demandeur présente au tribunal une requête exposant sa demande. Sur le vu de cette requête, et dans la huitaine de son dépôt, le Président du tribunal ou un juge délégué par lui, appelle les parties par un avertissement sur papier non timbré, adressé au moins quinze jours d'avance, sous pli recommandé à la poste.

La comparution des parties doit être fixée par le juge dans le mois qui suit la date du dépôt de la requête.

oog op de vennootschappen welke de wedersamenstelling regelen van aan derden ontleende kapitalen, zonder dat de in den loop van de overeenkomst in de kas dier vereenigingen gedane stortingen aan de leeners mogen tegengeworpen worden.

Gezien den ernstigen toestand, oordeelde de commissie een eerste initiatief te moeten nemen en legde zij aan den bevoegden Minister, die zijne instemming betuigde, een ontwerp voor tot wijziging van artikel 1907 B. W. betreffende de leening op interest.

De commissie vraagt dus dat de Kamer ten spoedigste over dit dubbel ontwerp uitspraak zou doen, en dringt ten zeerste aan voor deszelfs goedkeuring.

A. — **Wetsontwerp houdende toelating om uitstel te verleen en aan de hypothecaire schuldenaars.**

Eerste artikel.

De hypothecaire schuldenaar, wiens schuld voortvloeit uit een akte of een overeenkomst van vroegeren datum dan de bekendmaking dezer wet, kan uitstel aanvragen voor de betaling der hoofdsom, der renten en gevolgen der schuldvordering, zelfs indien de schuldeischer gerechtigd is zich op het beding van dadelijke uitwinning te beroepen.

Art. 2.

De Rechtbank doet uitspraak naar billijkheid. Zij houdt rekening met den toestand zooveel van den schuldeischer als van den schuldenaar, en neemt, namelijk, in aanmerking de verplichtingen welke de schuldeischer zelf mocht hebben op zich genomen, wegens of naar aanleiding van de onderzochte overeenkomst.

De rechter doet uitspraak over de quaestie van de aan den schuldeischer te leveren aanvullende waarborgen, indien de toestand van den schuldenaar dit toelaat.

Art. 3.

Geen aanvraag om uitstel gegrond op de voorafgaande bepaling is vóór een rechtbank van eersten aanleg ontvankelijk, tenzij na een poging van verzoening uitgaande van die het uitstel aanvraagt.

Daartoe, biedt deze aanvrager bij de rechtbank een verzoekschrift aan, waarin zijne aanvraag is uiteengezet. Op het vertoon van dit verzoekschrift, en binnen acht dagen na inzending daarvan, roept de Voorzitter der rechtbank of een door hem afgevaardigd rechter partijen op, door middel van een waarschuwing op ongezegeld papier, ten minste vijftien dagen op voorhand, onder ter post aangeteekenden onslag, verzonden.

Het verschijnen van partijen moet door den rechter worden bepaald binnen de maand volgende op den datum van het inzenden van het verzoekschrift.

Devant ce magistrat, les parties comparaissent personnellement ou en cas d'empêchement justifié par un mandataire; elles peuvent être assistées par un avocat.

Il est dressé procès-verbal de la comparution. Si un accord intervient, le procès-verbal le constate et l'expédition est revêtue de la formule exécutoire.

La requête prévue à l'alinéa 2 ci-dessus produit les effets de la citation en justice, pour autant qu'à défaut de conciliation, l'assignation devant le tribunal compétent soit donnée dans le mois de la date du procès-verbal constatant l'impossibilité de concilier les parties.

Lorsqu'une demande fondée sur la présente loi est portée devant le tribunal de première instance, elle est instruite et jugée comme en matière sommaire.

Art. 4.

La présentation de la requête dont il est question à l'alinéa 2 de l'article 3 de la présente loi, suspend jusqu'au jour du prononcé définitif, les effets de toute procédure en saisie immobilière ainsi que toute exécution par voie parée.

Art. 5.

Toutes clauses et stipulations contraires aux dispositions de la présente loi sont réputées non écrites.

Art. 6.

La présente loi aura une durée de trois ans; elle sera exécutoire dès le lendemain de sa publication.

B. — Projet de loi modifiant et complétant l'article 1907 du Code civil en ce qui concerne l'intérêt conventionnel.

Article premier.

L'article 1907 du Code civil est modifié comme suit :

« 1907. — L'intérêt est légal ou conventionnel. L'intérêt légal est fixé par la loi. L'intérêt conventionnel peut excéder celui de la loi toutes les fois que la loi ne le prohibe pas.

» Le taux de l'intérêt conventionnel doit être fixé par écrit dans une clause spéciale de l'acte.

» Toute autre stipulation, ayant pour objet la détermination d'une annuité comprenant à la fois l'intérêt et un amortissement sur le capital, doit faire l'objet d'une disposition spéciale de l'acte de prêt, distincte de la stipulation prévue à l'alinéa premier.

Partijen verschijnen persoonlijk vóór dezen magistraat of, in geval van gerechtvaardigd belet, bij gevolmachtigde; zij mogen door een advocaat worden bijgestaan.

Van het verschijnen, wordt proces-verbaal opge maakt. Indien een akkoord word bereikt, wordt dit door het proces-verbaal vastgesteld en de uitgifte wordt met den uitvoerbaren vorm bekleed.

Het bij bovenstaande alinea 2 voorziene verzoekschrift heeft als uitwerksel dagvaarding in rechten, in zooverre, bij gebreke van verzoening, de dagvaarding voor de bevoegde rechtbank wordt gedaan binnen de maand na datum van het proces-verbaal waarbij de onmogelijkheid te verzoenen partijen wordt vastgesteld.

Wanneer een aanvraag gegrond op deze wet, vóór de rechtbank van eersten aanleg wordt gebracht, wordt zij onderzocht en gevonnist zooals in summierië zaken.

Art. 4.

De aanbieding van het verzoekschrift waarvan sprake in alinea 2 van artikel 3 dezer wet, schorst, tot op den dag van de onherroepelijke uitspraak, de uitwerkselen van alle rechtspleging tot beslag op onroerend goed, alsmede alle tenuitvoerlegging bij dadelijke uitwinning.

Art. 5.

Alle bedingen en bepalingen in strijd met deze wet, worden geacht niet geschreven te zijn.

Art. 6.

Deze wet zal een duur hebben van drie jaar; zij is uitvoerbaar van den dag af na dien van hare bekendmaking.

B. — Wetsvoorstel tot wijziging en aanvulling van artikel 1907 van het Burgerlijk Wetboek betreffende den interest krachtens overeenkomst.

Eerste artikel.

Artikel 1907 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

« 1907. — De interest is wettelijk of krachtens overeenkomst. De wettelijke interest wordt bij de wet bepaald. De interest krachtens overeenkomst mag den wettelijke te boven gaan, telkens de wet dit niet verbiedt.

» Het bedrag van den interest krachtens overeenkomst moet schriftelijk in een bijzonder beding van de akte worden bepaald.

» Elk ander beding, hebbende tot voorwerp het bepalen van een jaarsom omvattende tevens den interest en een aflossing op het kapitaal, moet het voorwerp uitmaken van een bijzondere bepaling der akte van leening, onderscheiden van het in de eerste alinea voorziene beding.

» En aucun cas, la majoration du taux de l'intérêt pour retard de paiement, ne peut dépasser un demi pour cent l'an sur le capital restant dû. »

Art. 2.

Il est inséré à la suite de l'article 1907 du Code civil un article nouveau rédigé comme suit :

« Art. 1907bis. — Lors du remboursement total ou partiel d'un prêt à intérêt stipulé remboursable à terme fixe ou par annuités, que la libération ait lieu à terme échu ou anticipativement, il ne peut être réclamé au débiteur, indépendamment du capital remboursé et des intérêts échus, plus de six mois d'intérêt sur la somme remboursée, calculé au taux fixé dans la convention.

» Toute disposition contraire au présent article et à l'article précédent est réputée non écrite. »

Le Rapporteur,
G. MICHAUX

Le Président,
Max HALLET

» In geen geval, mag de verhooging van het interestbedrag wegens uitstel van betaling, een half ten honderd 's jaars op het verschuldigd gebleven kapitaal overschrijden. »

Art. 2.

Na artikel 1907 van het Burgerlijk Wetboek, wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt :

« Art. 1907bis. — Bij geheele of gedeeltelijke afbetaling van een leening op interest, waarvan is bedongen dat zij uitkeerbaar is op vasten termijn of in annuïteiten, hetzij de vereffening geschiedt op verschenen termijn of vooruit, kan van den schuldenaar, buiten het terugbetaald kapitaal en de verschenen interesten, niet meer dan zes maanden interest worden gevorderd op de terugbetaalde som, berekend op het in de overeenkomst bepaald bedrag.

» Alle bepaling in strijd met dit artikel en met het vorig artikel wordt geacht niet geschreven te zijn. »

De Verslaggever,
G. MICHAUX

De Voorzitter,
Max HALLET